

**FELSŐZSOLCA VÁROS ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETE**

Ügyiratszám: 541-5/2016.	Látta: (jegyző)
	Pénzügyileg látta: - (osztályvezető)
Ügyintéző: Jávorszki Klára	Megtárgyalja: Képviselő-testület
Előterjesztő: Fehér Katalin mb. igazgató	Előzetesen tárgyalja: Humánpolitikai Bizottság
A döntéshez egyszerű ☒ minősített ☐ többség szükséges	
Az előterjesztést nyílt ülésen kell tárgyalni ☒	
Az előterjesztést zárt ülésen kell tárgyalni ☐	
Az előterjesztés zárt ülésen tárgyalható ☐	
Melléklet: ☐ I	
Függelék: ☐ -	
Az előterjesztés kapcsán érintettségét jelezte: - képviselő	
Az előterjesztés a Képviselő-testület munkaterv szerinti ☒ rendkívüli ☐ lésére készült.	

JAVASLAT

a Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatának elfogadására

Tisztelt Képviselő-testület!

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 60/B. § (1) bekezdése alapján a könyvtár gyűjtőkörét, a gyűjtemény fejlesztésének, megőrzésének, a könyvtári dokumentumok archiválásának szempontjait a könyvtár fenntartója által jóváhagyott gyűjtőköri szabályzatban kell meghatározni. A jogszabályi változást 2016. január 1-től kell alkalmazni.

A Gyűjtőköri Szabályzat megalkotásának célja, hogy meghatározza azokat az elveket, amelyek alapján a könyvtár a gyűjteményét szervezi. A gyűjteményszervezés magába foglalja az állomány gyarapítását és a tervszerű apasztását, a két tevékenység együtt alkotja az állományalakítás folyamatát, ami valamennyi könyvtári szolgáltatás alapja.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az általam benyújtott Gyűjtőköri Szabályzatot elfogadni szíveskedjenek.

Felsőzsolca, 2016. április 25.

Fehér Katalin
mb.igazgató

HATÁROZATI JAVASLAT

Tárgy: Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatának elfogadása

Felsőzsolca Város Önkormányzat Képviselő-testülete a Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatát megtárgyalta és azt jóváhagyja.

Felelős: **Fehér Katalin mb. igazgató**

Határidő: **értelemszerűen**

*A Felsőzsolcai Közművelődési
Intézet és Városi Könyvtár
gyűjtőköri szabályzata*

Felsőzsolca, 2016.

Felsőzsolca Város Önkormányzat Képviselő-testülete által fenntartott könyvtár a Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár keretében működő közkönyvtár.

Felsőzsolcán az első nyilvános könyvtár még a két világháború között létesült, alig száz kötettel, a római katolikus iskola szertárában. A háború alatt megsemmisült könyvtár 1949-ben támadt fel a falu néhány lelkes könyvbarátjának segítségével, és változatos utat bejárva, több alkalmas és alkalmatlan helyszín után érkezett meg méltó otthonába, a Bárczay-kastélyba. A XIX. században épült neoklasszicista épület 2001-től ad otthont a Városi Könyvtárnak, mely mára nagyszerű adottságai révén a város kulturális és művészeti életének színterévé vált. Nem csupán könyvtári szolgáltatásokat kínál a város és környéke lakóinak, de állandó helytörténeti kiállításával, rendszeres időszaki kiállításokkal, hangversenyekkel, irodalmi és társadalmi rendezvényeivel, a nagyközönség számára nyitottságával a KULTÚRA HÁZA lett.

A Városi Könyvtár 2002. március 23-án ünnepélyes keretek között nyitotta meg kapuit a könyvtárhasználók előtt a megszepült, megújult kastélyépületben. Három helyiségben (felnőtt kölcsönző, gyermek- és ifjúsági részleg, olvasóterem) 173 m²-en, esztétikus, korszerű berendezéssel fogadja olvasóit, illetve a szolgáltatásait igénybe vevő látogatókat. Az olvasóterem tágas, csendes, kulturált környezetet biztosít a helyben használható könyvek lapozgatásához, a kutatómunkához, az informatikai eszközök használatához, a világhálón való böngészéshez.

A könyvtár közel 30 000 dokumentummal rendelkezik, elsősorban könyvekkel, de 1999-től gyűjt több tucat periodikát, továbbá hang- és képkazettákat, CD-ROM-okat. 2010-ben egy Európai Unió pályázat lehetőséget teremtett, hogy az akkor már elavult gépparkot kicseréljük, így jelenleg 6 multimédiás számítógép áll a könyvtár látogatóinak rendelkezésére. Ez a pályázat teremtette meg az anyagi forrást arra, hogy vakokat, gyengénlátókat segítő olvasó berendezést is beszerezzünk.

A könyvtár a könyvek célszerűen gyarapított, rendezett és használatra szánt gyűjteménye. A könyvtár funkcionális működésének egésze három fő tevékenységre bontható:

- a gyűjtemény alakítása, amely különböző információhordozókból a könyvtár funkciójával összhangban történő, megtervezett válogatás jelent;
- az így összegyűjtött dokumentumok rendszerbe foglalása a hozzáférhetőség biztosítására, majd formai és tartalmi elemeinek feltárása annak érdekében, hogy a rendszerben elfoglalt helye megállapítható legyen;
- a rendezett és feltárt gyűjtemény (egyes dokumentumok és az összességében képviselt információk) közvetítése, ill. szolgáltatása.

Az összegyűjtött információk a könyvtári állományban, majd ennek rendezett és feltárt formájában, a gyűjteményben öltenek testet. Így a hatékony, a tudományos és technikai fejlődéssel lépést tartó információközvetítés alapja e gyűjtemények korszerű, színvonalas megszervezésének. A könyvtári állomány gyűjtésének helyi szabályozását a gyűjtőköri szabályzat foglalja össze.

A Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár összevont intézmény, mely három tevékenységet lát el. A Városi Könyvtár a következő kormányzati funkciókat látja el:

- 910121 Könyvtári állomány gyarapítása, nyilvántartása
- 910122 Könyvtári állomány feltárása, megőrzése, védelme
- 910123 Könyvtári szolgáltatások

A Városi Könyvtár alapfunkciójából adódóan általános gyűjtőkörű, nyilvános közkönyvtár. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvényben foglaltak szerint alapfeladata a város, és a lakóközterében élők könyvtári, könyvtárhasználati igényeinek, érdeklődési körének, megfelelő tájékoztatásának, informálásának hatékony ellátása. A könyvtári anyagok beszerzése az intézmény alaptevékenységének megvalósítását segíti. A könyvtár állományának gyarapításakor figyelembe veszi a használók igényeit, foglalkozási, képzettségi és anyanyelvi összetételét, érdeklődési körét, az állomány arányos fejlesztését.

A gyűjtés minden ismeretágra, tudományterületre, művészetre kiterjed. Tartalmi korlátozásai nincsenek, de különböző mértékben határozza meg a gyűjtés mélységét. A példányszámot a mindenkori, tényleges és potenciális olvasótábor határozza meg.

A gyűjtemény kialakításánál figyelembe veendő tényezők:

A gyűjtemény kialakításánál legfontosabb tényező a költségvetési keret, amely befolyásolja a beszerzendő dokumentumok körét, típusát és darabszámát. A költségvetés tervezésekor és annak jóváhagyásakor törekedni kell az optimális anyagi fedezet biztosítására, hogy az alábbi tényezőket maradéktalanul érvényesüljenek:

- a településen a városi könyvtár az egyetlen *nyilvános közkönyvtár*;
- az olvasóink 40%-a diák, a beiratkozott általános és középiskolai tanulók száma magas, ezért a Városi Könyvtár kiegészíti szolgáltatásaival az iskolai könyvtárak tevékenységét;
- a számítástechnika, az informatika a gazdaság, ill. a non-profit szféra minden ágában teret nyert, a számítógépes információhordozók a könyvtári munka alapjául is szolgálnak; a könyvtári adatbázisok, CD-ROM-ok, a tájékoztatás alapeszközei;
- megnőtt az igény a nem hagyományos könyvtári dokumentumok, CD-k, videokazetták, DVD iránt.

A dokumentumállomány gyarapodásának lehetséges forrásai:

- vétel
- pályázat
- ajándék.

A dokumentumok beszerzési forrása:

- bookline online kereskedelmi felületről,
- könyvesboltokból,
- könyvkereskedőktől, kiadóktól,
- a Könyvtárellátó Közhasznú Társaságtól.

Írások, nyomtatott dokumentumtípusok:

- könyv
- periodikák
- térképek
- stb.

Audiovizuális ismerethordozók:

- hangoskönyvek
- CD felvételek
- Videofilmek
- DVD filmek

A gyűjtőkör részletes leírása

A Városi Könyvtár:

- gyűjti a filozófia klasszikusainak műveit; a társadalom-, természet- és alkalmazott tudományok alapvető tudományos műveit; az előbbieket ismeretterjesztő irodalmát;
- gyűjti a világirodalom és nemzeti irodalmunk klasszikusainak és kiemelkedő kortárs alkotóinak szépirodalmi munkáit, ifjúsági- és gyermekirodalmat;
- beszerzi és gyűjti a városra vonatkozó helyismereti dokumentumokat, irodalmat;
- gyűjti a helyismereti periodikákat, és a helyi lapokat; válogatva a fontosabb folyóiratokat, hetilapokat;
- válogatva gyűjti a zenei-, irodalmi-, nyelvi lemezeket, CD-ket; CD-ROM-okat és DVD-et.

Kizárások:

- nyelvi és időhatárok: a könyvtár csak 1945 után megjelent műveket gyűjt magyar nyelven, kivételt képeznek nyelvi téren a szótárak, nyelvkönyvek.

A Városi Könyvtár kiemelt figyelmet fordít az alábbi gyűjtésekre:

- a város történetéhez és kulturális életéhez kapcsolódó dokumentumok, periodikák a teljességre való törekvéssel;
- figyelemmel kíséri és válogatva beszerzi az egyetemi-főiskolai oktatáshoz ajánlott kézikönyveket az olvasói igények tekintetében;
- a DVD filmek esetében az oktatásban használható kötelező irodalom feldolgozásait, a filmtörténeti értékeket részesíti előnyben; szórakoztató- és ismeretterjesztő filmeket, mesefeldolgozásokat válogatva gyűjt. A mára elavulttá vált video állomány cseréje a korszerű DVD formátumú dokumentumokra.

Könyvek:

- kézikönyvek
- szépirodalom
- szakirodalomi.

Kézikönyvek: magyar nyelven megjelenő – lexikonok, enciklopédiák, kronológiák. Atlaszok, magyar- és világirodalmi, magyar és egyetemes történelmi összefoglalók, kétnyelvű szótárak.

Szépirodalom: a magyar nyelven megjelenő magyar és világirodalom klasszikusai, a magyar és a világirodalom kiemelkedő kortárs költők, írók művei, különös tekintettel az általános és középiskolák tanterveiben szereplő kötelező és ajánlott irodalomra.

Válogat a hazai és külföldi népszerű irodalomból és korlátozott számban gyűjti.

Gyermek részleg számára megkülönböztetett figyelemmel gyűjti a magyar és világirodalom nép- és műmeséit. A magyar és külföldi klasszikusok és kortárs írók ifjúsági műveit.

Szakirodalom: Gyűjti az egyetemes és magyar tudományos kutatás legújabb eredményeit közreadó munkákat, tudományos ismeretterjesztő műveket és a népszerű tudományos anyagot.

A gyűjtemény ETO szerinti tagozódása:

0. *Általános művek:* A tudomány és a kultúra általános kérdéseivel, a tudományos ismeretekkel általánosságban foglalkozó lexikonok, kézikönyvek és ismeretterjesztő művek válogatva. Az információ, a művelődés, kultúra, sajtó történetével foglalkozó kézi- és ismeretterjesztő könyvek. A könyvtárral foglalkozó szakirodalom segédkönyvtári szinten, segítve a középszintű szakmai oktatást is.
1. *Filozófia, pszichológia:* A lét-, szellem- és természetfilozófia; a pszichológia, logika, erkölcsstan, esztétika szaklexikonai, klasszikusainak alapművei; kézikönyvei, ismeretterjesztő irodalma válogatva.
2. *Vallás, teológia:* a vallásfilozófia és vallástörténet lexikonjai, kézikönyvei, ismeretterjesztő munkái válogatva. A nagy világvallások történetéről, értelmezéséről szóló szakirodalom; ezek szent könyvei válogatva. Kisegyházakról szóló ismeretterjesztő munkák, figyelemmel kísérve a városban is működő közösségeket.

3. *Társadalomtudományok*: a társadalomtudományok elméletéről és módszertanáról szóló néhány alapvető mű; a szociológia kézikönyvei, ismeretterjesztő munkák; statisztikai évkönyvek, zsebkönyvek; a politika, közgazdaságtan, jogtudomány, nevelés és oktatás szaklexikonjai, kézikönyvei, ismeretterjesztő munkák válogatva. A jogszabályok gyűjteményes kiadásai erős válogatással az avulás miatt, a tájékoztatást a kurrens kiadványokra kell építeni.
5. *Matematika és természettudományok*: általános természettudományi kézikönyvek és lexikonok; az egyes tudományágak (matematika, csillagászat, fizika, kémia, biológia stb.) szaklexikonjai, kézikönyvei válogatva, az ismeretterjesztő irodalom és példatárak.
6. *Alkalmazott tudományok*: ezen tudományok (orvostudomány, mérnöki tudományok, technika, közlekedés, egészségügy, mezőgazdaság, háztartás, vegyipar, egyes iparágak, építőipar stb.) lexikonjai, kézikönyvei erős válogatással, a helyi sajátosságokat figyelembe véve. Ismeretterjesztő szinten a természetes gyógy módokról, biogazdálkodásról szóló könyvek; mezőgazdaságnál a kistermelőknek szóló kiadványok; válogatva a szakácskönyvek, hobbytevékenységet segítő munkák.
7. *Művészetek, szórakozás, sport*: átfogó művészeti lexikonok, kézikönyvek, az egyes művészeti ágak történetét és stílusirányzatait tárgyaló kézikönyvek és ismeretterjesztő munkák válogatva; képzőművészeti albumok erős válogatással. A zene, film, színház ismeretterjesztő munkái; nagy alkotók, művészek életrajzai, önéletrajzai. A sport történetéről kézikönyvek, az egyes sportágak szabálykönyvei, ismeretterjesztő munkák válogatva.
8. *Nyelv és irodalom*: a nyelvtudomány kézikönyvei, a magyar nyelv története és nyelvtana, egyes nyelvek nyelvkönyvei és szótárai válogatva; az irodalomtudomány kézikönyvei válogatva, lexikonok. Az egyes népek irodalomtörténete, kiemelve a magyar nyelvű irodalom története. A szépirodalomból a világ- és a magyar irodalom klasszikusainak művei, a kortárs írók művei, a bestseller és ponyva irodalom válogatva, a helyi igények figyelembevételével.
9. *Régészet, földrajz, életrajz, történelem*: szaklexikonok és kézikönyvek, az egyetemes és magyar történelem ismeretterjesztő könyvei válogatva, nagyobb hangsúlyt fektetve

a magyarok történetére általában. Földrajznál az egyes országok; hazánk tájainak, városainak útikönyveire, az útleírásokra kell nagyobb hangsúlyt fektetni. Országterképek válogatva, hazánk tájegységeinek, nagyobb városainak térképei. Kiemelten kell gyűjteni a helytörténettel kapcsolatos dokumentumokat.

A könyvtári gyűjtemény tagozódása:

- *Kölcsönzői állomány:* a könyvtár legnagyobb állományrésze, ide tartoznak a szépirodalmi művek, az ismeretterjesztő- és szakirodalom nagy része. Funkcióját tekintve felnőtt- és gyermek anyagra tagolódik.
- *Kézikönyvtár:* ide tartoznak a nem kölcsönözhető lexikonok, kézikönyvek, adattárak, jogszabálygyűjtemények, térképek, útikönyvek stb. Itt kerül elhelyezésre külön gyűjteményként a helyismereti állomány és a helyi kiadványok.
- *Audio-vizuális gyűjtemény:* tartalmazza a zenei, prózai és nyelvi hanglemezeket, DVD-ket, CD-ROM-okat, videokazettákat. A CD-ROM kivételével rövid határidőre kölcsönözhetőek.
- *Periodika gyűjtemény:* ide tartoznak a folyóiratok, heti- és napilapok. A Városi Könyvtár 3 évig őrzi az ismeretterjesztő lapok és a napilapok egy részét. A többi egy évig kell őrizni, majd selejtezni szükséges.

Az állományasztás szempontjai

Tervszerű állományasztás:

Az ismeretterjesztő és szakkönyvek esetében az ismeretanyagában, világnézetében tartalmilag elavulttá vált dokumentumokat, illetve a már megváltozott adatokat, árakat, rendeleteket, szabványokat stb. tartalmazó műveket ki kell vonni állományból. A bővített, átdolgozott változatok megjelenése után szintén tartalmi elavulás címen selejtezni kell a régebbi példányokat. Azokat a dokumentumokat is ily módon törölni kell az állományból, amelyek iránt időközben megcsappant az olvasói igény, vagy már nem tartoznak az időközben megváltozott gyűjtőkörbe.

Egyéb okok miatt történő állományapasztás:

- Elrongálódás és az olvasó által elvesztett dokumentumot évente egy alkalommal.
- Elemi kár, lopás miatt megsemmisült, elveszett dokumentumokat az esemény után.

Állomány ellenőrzés során a hiányzó dokumentumok a jegyzőkönyv elkészülte után törlésre kerülnek. Olyan esetekben, ha az olvasó jelzi, hogy a kölcsönzött dokumentumot elhagyta, akkor a dokumentum értékét köteles megtéríteni. Ez az összeg a mindenkori beszerzési értéke az adott dokumentumnak. A megtérített összeget a könyvtáros a GAMESZ által kezelt házi pénztárba befizeti, és a továbbiakban ez az összeg az állománygyarapításra fordítható keretet növeli.

Felsőzsolca, 2016. április 25.

Készítette:

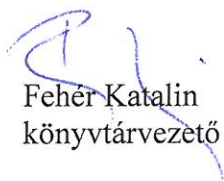

Fehér Katalin
könyvtárvezető

Záradék:

A Felsőzsolcai Közművelődési Intézet és Városi Könyvtár Gyűjtőköri Szabályzatát 2016. április 25-én a 2 fő szakalkalmazott megismerte és a Városi Könyvtár szakszerű működtetéséhez tudomásul vette.

Farkas Tünde
könyvtáros

Fehér Katalin
könyvtárvezető